

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 10

БИЛТЕН

ОКТОБАР 2018

САДРЖАЈ

1. Препорука за сетву стрних жита– дипл.инж Радојка Николић.....	3
2. Препоруке за произвођаче о превентивним мерама од појаве микотоксина и чувању кукуруза у клипу – дипл.инж Сандра Милетаковић.....	4
3. Обрада земљишта за сетву озимих жита – дипл.инж.Сњежана Вујиновић.	4
4. Чување плодова ораха - дипл.инж Живомир Николић.	6
5. Органска биљна ђубрива – дипл.инж Немања Константиновић.....	6
8. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце)	7
9. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце).....	8

ПРЕПОРУКА ЗА СЕТВУ ОЗИМИХ ЖИТА

Најважнији посао који очекује пољопривредне произвођаче је сетва пшенице и осталих житарица. Предсетвену припрему обавити квалитетно како би се сетва обавила што боље и као би се омогућили добри услови за клијање и ницање семена. После сетве обавезна мера је ваљање.

Најважније агротехничке мере у производњи стрних жита су:

- Коришћење квалитетног сертификованог семена
- Оптимални рок сетве
- Прилагођен систем обраде и припреме земљишта за сетву
- Правилно ђубрење
- Оптималан вегетациони простор за сваку сорту
- Квалитетно и благовремено извођење мера неге током вегетације
- Заштита од штеточина, корова и болести.

Благовремено и квалитетно извођење појединих агротехничких мера има велики утицај на висину приноса жита, технолошки квалитет и економичност производње.

Уколико се примењује потпуна и благовремена агротехника стрних жита, неповољни утицаји године се могу кориговати за 10-20%.

Избор сорте је важан чинилац производње јер је она носилац приноса и квалитета зрна. Добра сорта треба да има велики потенцијал за принос, солидну отпорност према најважнијим болестима, еластично стабло које не полеже као и да је прилагођена одређеним агроколошким условима.

Најприносије сорте пшенице су : Симонида, Звездана, НС-40, Илина, Никол, Апач.

Квалитетне сорте пшенице су: Симонида, Рапсодија и Футура.

Рана сорта : НС ДИКА је права рана сорта, отпорна на полагање, одлична хлебна сорта. Ова сорта је намењена интензивним условима гајења, раније се жање и после ње може да се гаји неки пострни усев.

Оптимални рок за сетву је од 5-25 октобра. Сорта НС Футура је толерантна на касније рокове сетве тако да препоручујемо да њу сејете ако закасните са сетвом у оптималном року.

Озими јечам је осетљив на рокове сетве, тако да га треба сејати почетком октобра. Препоручене сорте за наше поднебље су : Нониус, Рудник, НС 525.

Озими тритикале се сеје од 10-25 октобра. Сорта Одисеј је веома приносна, остварује принос до 10 т/ха. Гаји се на свим типовима земљишта. Може се користити на разне начине: као зрно у исхрани стоке, као силажа, у испашаи говеда у фази пуног бокорења, а помешан са квалитетном пшеницом и за справљање хлеба.

Ђубрење НПК ђубривима је веома битно за остваривање високих приноса. Пре употребе ђубрива треба урадити контролу плодности земљишта која је бесплатна за регистрована комерцијална газдинства. Оријентациона норма ђубрива је 300 – 500 кг/ха НПК 15 : 15 : 15. Азотна ђубрива користити за прихрањивање.

Густина сетве треба да буде прилагођена сорти, квалитету предсетвене припреме земљишта као и самог семена.

Радојка Николић, дипл. инж

ЗАШТИТА БИЉА

Препоруке за произвођаче о превентивним мерама од појаве микотоксина и чувању кукуруза у клипу

После бербе потребно је у што краћем року смањити садржај влаге у зрну да би се зуставио развој гљива, њихова физиолшка активност и продукција микотоксина. Сушење зрна до 14 % влаге треба обавити у року од 24-48 часова после бербе. После сушења треба избегавати складиштење топлог зрна у хладна складишта, јер ће се појавити кондензација. Из наведених разлога, потребно је охладити зрно до 2-5 °С после сушења, а пре складиштења.

С обзиром да у нашој земљи од укупне пољопривредне производње највећи део припада мањим произвођачима, могућности вештачког сушења кукуруза су мале. Стога се кукуруз углавном суши природним путем и чува у кошевима или различитим прилагођеним складиштима. У таквим условима зрно, које не би смело садржавати више од 24 % влаге, треба пажљиво прегледати и одбацити све клипове са промењеном бојом, испуцалим или исклијалим зрнима, механички оштећене клипове, као и делове кочанке и нечистоће. Овакав начин сушења безбедан је само ако је атмосферска влага 55 до 75 % , а температура 4-15°С.

Приликом складиштења треба:

1. Обезбедити исправно хигијенско стање складишта пре уношења кукуруза и одржавати хигијену током складиштења.
2. Обавезно одвојити прошлогодишњи род од овогодишњег.
3. Не складиштити кукуруз на бетону да не би дошло до појаве кондензације.
4. Спречити механичке повреде и повреде од инсеката.
5. Складишни простор мора имати несметан проток ваздуха или се свакодневно проветравати.
6. Одржавати одговарајућу температуру у складишту.
7. Редовно пратити појаву трулежи на клипу и одбацити болесне клипове.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

МЕЛИОРАЦИЈЕ

ОБРАДА ЗЕМЉИШТА ЗА СЕТВУ ОЗИМИХ ЖИТА

Основна обрада земљишта је веома важна агротехничка мера, јер она треба да одржи и поправи структуру, физичко-хемијска и микробиолошка својства земљишта. Најбоље је ову агротехничку меру обавити у јесен, нарочито ако то временски и земљишни услови омогућавају. Тада треба урадити дубоко орање на дубини од 20-25 цм у зависности од гајене културе где оранични слој земљишта треба преврнути и изложити утицају влаге, ваздуха и мраза. Озима жита не захтевају дубоку обраду, довољно је орати до 20 цм дубине. Најважније је да дубина обраде буде максимално уједначена на целој парцели.

Предности јесењег орања су вишеструке, пре свега у квалитетној припреми земљишта за

сетву. Семе се уноси у земљиште на одређену дубину где има повољне услове за клијање и ницање и зато је потребно земљиште квалитетно и пре свега на време припремити за сетву.

Такође, јесењим орањем се земљиште обезбеђује ваздухом, чиме се повећава активност микроорганизама у земљишту који убрзавају разградњу органских материја у земљишту. Уколико је количина органских остатака предусева велика, пожељно је заорати са остацима предусева одређену количину азотних ђубрива, како би се избегао губитак земљишног азота, односно појава „азотне депресије“. Жетвени остаци су сиромашни азотом и њиховим уношењем у земљиште размножавају се бактерије које их разграђују а које азот узимају из земљишта и то доводи до појаве „азотне депресије“.

Пре заоравања минералних ђубрива потребно је урадити хемијску анализу земљишта како би се испитао састав земљишта и на основу резултата анализе могле дати препоруке за потребне количине органских и минералних ђубрива.

Ђубрење земљишта стајњакком утиче на формирање и чување структуре земљишта, чиме се успоставља водни, ваздушни и топлотни режим земљишта. Стајњак треба заорати одмах по растурању јер у супротном долази до великих губитака у азоту, јер је азотна компонента веома испарљива. Ефекти уношења минералних ђубрива су далеко већи ако се орањем ђубрива унесу у зону кореновог система како би у почетним фенофазама раста и развоја биљака хранљиве материје биле лакоприступачне кореновом систему биљака. Нарочито се то односи на фосфорна и калијумова ђубрива јер су она слабо покретљива у земљишту. Све ово указује на значај правилног и правовременог орања као и примене органских и минералних ђубрива у јесен.

Предсетвеном припремом треба да се осигура и обезбеди семену лако и брзо клијање и ницање. Припрема земљишта треба да је добро и квалитетно обављена како би се и сетва квалитетно урадила. Предсетвеном припремом земљишта потребно је да се створи растресит слој од 5-8 цм, а испод овога слоја земљиште треба да буде збијено како би се створили услови за квалитетну сетву и брзо ницање.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

ВОЂАРСТВО

ЧУВАЊЕ ПЛОДОВА ОРАХА

Чување Језграсог воћа, где спада и орах, нешто је лакше од чувања јабучастог и коштичавог воћа. Због велике количине уља у језгру (од 50-70%), чији основни састав чине незасићене масне киселине које на вишим температурама оксидишу до ужегнућа, језгре губе укус и постају неупотребљиве за јело. Зато плодове ораха треба чувати у тамним и хладним просторијама или хладњачама на температури од 1-4 степена и при релативној влажности ваздуха од 60-65%. Плодови ораха треба да садрже 10-12% воде. При овом режиму плодови ораха могу да се чувају од 12-24 месеца. Уколико плодови нису претходно осушени и код којих садржај воде није сведен на 12%, могу се успешно чувати на температури од 0 степени и релативној влажности од 70%.

Поред режима чувања плодова ораха неопходно је оставити простор између амбалаже да би ваздух лакше циркулисао.

Чување језгра је нешто сложеније и то: влага, топлота, светлост и ваздух су фактори који утичу на кварање и квалитет језгра.

Најбољи укус језгре и стабилност боје постиже се чувањем језгра која садрже од 3 -3,5 % воде.

Језгра је најбоље чувати у хладњачама на температури од 1-4 степена у тами и на тај начин се постиже дужа стабилност незасићених масних киселина, него кад се језгра чувају на природној светлости.

Дипл.инж.ЖивомирНиколић

ОРГАНСКА БИЉНА ЂУБРИВА

		ОРГАНСКА ЂУБРИВА	
Ђубриво	Главни хранљиви састојци	Функција	Коришћење
Млевене кости	P2O5 20 %	Подстиче јак раст корена	Као основна подлога пре сађења жбунја, воћака и других вишегодишњих биљака
Каша од хељде	N5 %; P2O5 1%; K2O 2%	Ђубриво за раст лишћа и корена	Примењујте у пролеће и почетком лета
Копита и рогови	N 12%	Споро ослобађа азот, тамо где је потребан јак раст	Примењујте у пролеће и почетком лета по потреби
Каша од соје	N 7%; P2O5 0,5%;K2O 2,3%	Велики извор азота	Подлога за једногодишње поврће; Основна подлога на сиромашном земљишту
Каша од морске траве	N 2%; K2O 2,7 %	Помаже подизање нивоа хумуса у земљи	Подлога за једногодишње биљке; воће и жбуње; травњаке
Фосфат, камени	P2O5 27 %	Надокнађује недостатак фосфата	Добра неживотињска алтернатива млевеним костима
Млевени кречњак	Калцијум-карбонат	Подиже рН; извор калцијума	Користити тамо где је потребно повећати рН
Доломитски кречњак	Калцијум-магнезијум-карбонат	Подиже рН; извор калцијума и магнезијума	Користити тамо где је потребно повећати рН
Гипс	Калцијум-сулфат S 13 %; Са 16 %	Извор калцијума, не мења рН	Мешавина гипса доломитског кречњака у размери 80:20 може се користити за испошћавање масних глинастих земљишта

Дипл.инг.Немања Константиновић

*Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу
www.agroponuda.com
или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.*

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонуда у септембру	49
Број реализованих агропонуда	22

**Cene voća i povrća - kvantaške pijace u Srbiji
za period 24. - 30.09.2018. godine**

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Banana (Banana)	105	110	110	130	120
Breskva (Peach)	100	100		115	90
Grejpfrut (Grapefruit)	140	170	170		
Grožđe-belo ostalo (Grapes-white other)	80		80	100	
Grožđe-crno ostalo (Grapes-black other)	80		80	100	100
Jauka-Ajdared(Apples-Idared)	30				
Jabuka-ostale(Apples-other)	35	40	40	60	30
Kruška (Pear)	65	70	70	100	80
Limun (Lemon)	110	120	110	200	
Nektarina (Nectarine)	85	80			100
Orah (Walnut)	950				900
Pomorandža (Orange)	140		180		
Šljiva (Plum)	45	40		60	80
<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Boranija (Green beans)	90			100	120
Brokoli (Broccoli)	150				
Karfiol (Cauliflower)	80	80	60		100
Krastavac-kornišon (Baby cucumber)	70				
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	40	40	35	80	60
Krompir (Potato)	35	30	35	50	30
Kupus (Cabbage)	20	20	15	50	30
Lubenica (Watermelon)	30				
Luk beli (Garlic)	150	200	180	350	250
Luk-crni (Onion)	40	40	45	40	30
Paprika-babura (Pepper-babura)	90	80	80		80
Paprika-ostala (Pepper-other)	80		90	80	
Paprika-šilja (Pepper-shilja)	75	70			70
Paradajz (Tomato)	90	80	90	100	100
Pasulj-beli (Beans white)	200	200		220	
Patlidžan (Eggplant)	30		25		
Tikvice (Zucchini)	20	30	30	50	50
Šargarepa (Carrot)	70	60	70		80

